

Duindoornbessen. Foto Jan van Eyk.

De jaarlijkse verrassing.

Een gure, alles verkillende Noord-Ooster veegt door de dorrende duinvalleien. Troepen spreeuwen, in wie de trekdrift nog niet ten volle is wakker geworden en die hier dag in- dag uit rondzwerven, spatten bij mijn nadering nerveus protesterend op van hun feestmaal in duindoorn en vlieren. De bessenvoorraad, die enkele weken geleden nog in overvloed de struiken hun prachtig herfst-cachet gaf is nu grotendeels in hun hongerige magen verdwenen. Overal duiden de blauw-lila plekken erop, dat de verzadigde spreeuwen al weer voor het volgend voorjaar hebben gezaaid. In een door de zeewind verfomfaaid eikebosje staan op een hellinkje zeven grote parasolzwammen te pronken, teer belicht door de laag invallende zonnestralen. Stuifzwammen hebben gastvrij hun kelken geopend en Jan-de-wind is wel zo vriendelijk even een rondedans er in te maken om te vertrekken met een rijke buit aan donker-bruine sporen. Teer wit, onbegrijpelijk haast in deze kilte, steken nog enkele late bloesems af tegen de dorrende wir-war van de met vele overrijpe vruchten behangen braamstruiken. En zowaar bloeit er nog aan de zuidkant van een duinrichel de guichelheil.

Veel vogeltrek is er nog niet: dat heeft de wind op zijn geweten. Zo lang die niet uit het Zuiden of Zuid-westen waait, is er nog maar weinig te beleven. Wel zullen de vogels als de wind per sé niet wil krimpen hun reis door hoger regionen, waar dan blijkbaar wel de vereiste wind de heersende is(?), beginnen of voortzetten. Maar de trekwaarnemer zal daarvan maar weinig merken.

Nu dansen er af en toe eens wat kneuën over of een groepje vinken. Enkele duinpiepers en leeuweriken, ortolanen, kepen, sijsjes en putters zijn er ook wel. Een enkele kruisbek is gesignaleerd en ook werd in de boeken van den „vinker' een dwerggors als „gezien" ingeschreven. Maar de imposante troepen voortjakkerende spreeuwen, duizenden in een „wolk" verenigd zijn nog niet langs de binnenduinrand komen „rollen". Joegen ze wel dicht langs de zeereep, nog hebben ze zich niet verder gewaagd, zodat de meesten dié we zagen spreeuwen waren, die hun slaapplaatsen opzochten.

Het wachten is op een Zuidenwind en ..... bonte kraaien.

Iedere dag weer heb ik naar het haantje op de toren gekeken, om me daarna af te vragen of de wind ooit nog wel eens verder dan het Westen zou krimpen. Maar ondanks dat het vandaag weer zo was, dat het pedante haantje me de rug toekeerde, stap ik nu toch door het duin.

Zwaar gehavend is het hier nog. Overal sporen van zinloze vernieling. Uit een ruigte van scheefgewaaide kale stammen, overwoekerd met kamperfoelie, stoot ik een fazant op en even verder nog een : het hennetje. In deze stilte schrik je er even van als ze zo plotseling vlak voor je op de wieken gaan. Verderop valt een schot : het jachtseizoen is immers geopend ! Enkele ontstelde eksters reppen zich scheldend van de plaats en een troep verschrikte roeken tuimelt uit enkele door de zeewind gehavende dennen. Even bast een hond, dan is er weer dezelfde stilte van zo even. Dan, net als ik onder een vreemd scheefgegroeide eikenkroon doorloop, hoor ik - ver weg nog - een geluid, dat een tinteling van spanning door me heen doet schieten. In een oogwenk lig ik op een duintopje door de kijker te turen. En ja hoor, daar komen ze aan : een, twee, drie..... negen..... dertien van die bonte rakkers. Geen twijfel mogelijk ! Rug en buik zijn grijs. Kop, staart en vleugels zwart, de laatsten typisch „gevingerd". Wijd uit elkaar vliegen ze, af en toe zeilend, gebruik makend van iedere luchtstroom - omhoog en weer omlaag.

Natuurlijk is een van hen al weer aan het ruzie maken. Heftig duikt hij op een torenvalkje, dat hem als is het een spelletje en geen dreiging, gemakkelijk en sierlijk weet te ontwijken en zich kennelijk niets aantrekt van het nijdig „korrr, korrr—korrr, korrr" van zijn belager. Deze druipt dan ook af als hij merkt, dat het valkje toch geen prooi heeft om te laten vallen op zijn intimidaties. Hij voegt zich bij zijn korrrnuiten in de oude ontbladerde eikestompen aan de rand van het duinbos, die hem met een informerend „krra—krra" begroeten.

Als ik een paar uur later op de terugweg ben, zijn het hun scherpe silhouetten, getekend tegen fel belichte wolkenranden, die traag wiekend de schemering van een dennebos binnenzeilen.

Den Haag, Ockenburg 8 October 1946.

FRANS W. WEGMAN.







Van boven naar beneden : Verwaaide den, gastvrije stuifzwammen, grote parasolzwammen. Foto's Frans W. Wegman.